

Urszula Sierżant

Koordynator programu Ekonomia na co dzień

Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości

Wiesława Kitajgrodzka

Trener programu Ekonomia na co dzień

Kujawsko-Pomorskie Centrum Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy

Edukacja ekonomiczna w szkole

Dlaczego warto realizować program Ekonomia na co dzień?

Integracja wiedzy, umiejętności i postaw ma szczególne znaczenie w osobowym rozwoju uczniów. Z tego powodu kluczowym zadaniem nauczycieli jest podejmowanie ciągłych działań wspierających ten proces. Służy temu również edukacja ekonomiczna, która odgrywa istotną rolę w nowoczesnej szkole. Dzięki niej następuje otwarcie systemu edukacji na środowisko i świat, wzmacnianie powiązań szkoły z organizacjami społecznymi i sektorem przedsiębiorstw, rozwijanie przedsiębiorczości młodych ludzi, lepsze przygotowanie ich do potrzeb nowoczesnych rynków pracy i radzenia sobie ze skutkami globalizacji.

Każdy uczeń powinien posiadać podstawową wiedzę i umiejętności z zakresu gospodarowania własnymi zasobami. Dotyczy to podejmowania decyzji i planowania działań, wyznaczania priorytetów, przewidywania skutków na podstawie dostępnych informacji, a przede wszystkim gospodarowania swoimi finansami.

We współczesnym świecie konsumenci muszą sobie radzić z natłokiem informacji, reklam, ofert, działań marketingowych. Aby podejmować racjonalne decyzje, powinni mieć wiedzę i umiejętności, które umożliwią zrozumienie informacji na temat oferowanych produktów i usług. Świadomi klienci, właściwie oceniający różne propozycje finansowe, będą wybierać oferty adekwatne do swoich potrzeb i możliwości, co tym samym wpłynie na eliminację z rynku nieuczciwych firm i nieetycznych działań biznesowych.

Każdy człowiek na różnych etapach życia podejmuje decyzje finansowe: gospodarując swoim kieszonkowym, uczestnicząc w planowaniu budżetu rodzinnego, biorąc kredyt studencki, zaciągając kredyty, inwestując swoje środki finansowe. Wiele osób nie potrafi jednak racjonalnie gospodarować własnymi zasobami, planować i przewidywać konsekwencje podejmowanych decyzji, rozumieć zagrożenia i zobowiązania wynikające z korzystania z bardziej skompli-

kowanych produktów finansowych.

Realizacja programu edukacyjnego Ekonomia na co dzień wpisuje się w najważniejsze rezolucje, zalecenia i sugestie Parlamentu Europejskiego dotyczące edukacji ekonomicznej w krajach członkowskich.

Najważniejsze powody wpływające na potrzebę wpisania w szkolne programy dydaktyczne i wychowawcze programu Ekonomia na co dzień można wyrazić w następujących punktach:

1. Współczesny szybko zmieniający się świat stwarza duże szanse na rozwój człowieka, możliwość podjęcia ciekawej pracy, ale jednocześnie wymaga ciągłego dostosowywania się do nowych potrzeb rynku. Wszechobecna konkurencja zmusza młodego człowieka do dużego wysiłku, wykorzystania w pełni posiadanej wiedzy i umiejętności, aby mógł realizować zamierzone cele.
2. Dla każdego człowieka podstawą funkcjonowania w gospodarce rynkowej jest umiejętność podejmowania racjonalnych decyzji i przewidywania skutków własnych działań.
3. Dynamicznie zmieniająca się rzeczywistość stwarza konieczność elastycznego zarządzania finansami osobistymi oraz regularnego dostosowywania domowego budżetu do nowych okoliczności rodzinnych i zawodowych. Zdarza się, że to młodzież edukuje w tym zakresie własnych rodziców.
4. Kształtowanie świadomości konsumentów przynosi korzyści dla społeczeństwa i gospodarki, pozwala uniknąć wielu zagrożeń i kosztów społecznych wynikających z pochopnych działań ludzi.
5. Programy edukacji ekonomicznej umożliwiają poznanie praw ekonomii oraz podstawowych mechanizmów gospodarki rynkowej, zaznajomienie się z podstawowymi terminami ekonomicznymi oraz rolą i działaniem różnych instytucji i instrumentów finansowych.

Na wszystkie te wyzwania odpowiada program **Ekonomia na co dzień**. Jest on oparty na metodach aktywizujących, proponuje nauczanie poprzez

praktyczne wykorzystanie zdobywanej wiedzy. Odwołanie do przykładów z życia codziennego sprawia, że uczniowie nabywają umiejętność rozwiązywania rzeczywistych problemów, a jednocześnie poznają podstawy ekonomii. Dzięki realizacji programu **Ekonomia na co dzień** podejmują działania w oparciu o znajomość praw rządzących gospodarką rynkową, świadomie kształtują ścieżkę swojej kariery zawodowej, podejmują racjonalne decyzje konsumenckie i finansowe, potrafią racjonalnie gospodarować własnymi zasobami, są zaangażowani we własny rozwój oraz rozwój otaczającego ich środowiska, mają aktywną postawę wobec otaczającej ich rzeczywistości.

Program **Ekonomia na co dzień** dobrze dopełnia się z innymi szkolnymi programami nauczania ze względu na:

- cele edukacyjne
- treści kształcenia
- metody i formy pracy
- staranność opracowania, atrakcyjność materiałów
- elastyczne możliwości realizacji
- bezpłatną ofertę dla oświaty.

Realizacja programu wzbogaca i uatrakcyjnia ofertę edukacyjną szkoły. Tym samym pozytywnie wyróżnia szkołę.

Program **Ekonomia na co dzień** obejmuje:

- treści kształcenia wynikające z podstawy programowej kształcenia ogólnego uwzględnione w przedmiotowych programach nauczania (historia, wos, geografia)
- treści kształcenia o charakterze interdyscyplinarnym (umiejętności ponadprzedmiotowe)
- zadania szkoły w zakresie kształtowania postaw u uczniów sprzyjających ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu.

Program **Ekonomia na co dzień przygotowuje uczniów do wejścia na rynek pracy, gospodarowania finansami, bezpiecznego korzystania z bankowości**. Pozwala lepiej zrozumieć zasady ekonomii i funkcjonowania biznesu. Uczy przez działanie, oferując wiele możliwości praktycznego sprawdzania wiedzy. Rozwija umiejętności krytycznego myślenia, wyrabia aktywny stosunek do życia, uczy przedsiębiorczości, komunikacji i pracy w grupie.

Tym samym daje szkole możliwość uporządkowania obszaru aktywności związanej z doradztwem zawodowym i kształceniem umiejętności psychospołecznych.

Program stwarza możliwości naturalnego oddziaływania szkoły na swoje otoczenie oraz organizowania efektywnej współpracy nauczycieli, rodziców oraz przedstawicieli różnych instytucji i firm. Integruje całą społeczność szkolną, dzięki różnorodnym działaniom pozalekcyjnym.

Realizacja programu daje uczniom lepsze perspektywy na przyszłość. Poprzez zachęcanie do racjonalnego planowania, wyznaczania drogi życiowej (w tym jasne określanie swoich możliwości, celów i zadań) przygoto-

wuje do kariery zawodowej i zwiększa szanse młodzieży u progu dorosłego życia. Program uwzględnia indywidualne potrzeby i możliwości uczniów, dzięki czemu sprzyja ich osobistemu rozwojowi. Stosowane metody i atrakcyjne materiały, zwiększają zaangażowanie uczniów i motywują do pracy.

Uczniowie dzięki zadaniom, które wykonują, gromadzą przydatne informacje i rozwijają nowe umiejętności. Zdobyte doświadczenia i kompetencje pomogą im radzić sobie w różnych życiowych sytuacjach.

Każdy uczeń uczestniczący w programie ma szansę poznawania siebie, swoich mocnych i słabych stron, predyspozycji i talentów. Mając świadomość wpływu na własne kształcenie, zyskuje perspektywiczne spojrzenie na celowość podejmowanych każdego dnia wysiłków w pracy nad sobą. Uczniowie mogą rozwijać swoje zainteresowania i uzdolnienia.

Poznają zasady ekonomii i funkcjonowania biznesu. Uczą się przez działanie, mając możliwość praktycznego sprawdzania wiedzy w życiu codziennym. Rozwijają twórcze myślenie i kreatywność. Uczą się planowania i odpowiedzialności za podejmowane decyzje. Przechodzą trening indywidualnego i zespołowego rozwiązywania problemów.

Dzięki realizacji programu młodzież w nim uczestnicząca:

- zyskuje elementarną wiedzę ekonomiczną
- poznaje zasady funkcjonowania biznesu i praktyczne ich zastosowanie
- wdraża się do korzystania z usług banków i poznaje zasady bezpiecznego użytkowania bankowości elektronicznej
- kształtuje umiejętności zarządzania własnymi finansami
- uczy się korzystać z praw konsumentów
- poznaje siebie (swoje mocne strony i ograniczenia) oraz zasady kreowania wizerunku
- zdobywa umiejętności planowania oraz przewidywania skutków własnych działań
- rozumie przekazywane treści, a nie tylko w sposób pamięciowy je opanowuje
- rozwija zdolności dostrzegania różnego rodzaju związków i zależności (przyczynowo-skutkowych, czasowych)
- zwiększa poczucie wpływu na własne życie
- kształtuje nawyk planowania działań i racjonalnego gospodarowania czasem
- zdobywa wiedzę z zakresu podstaw komunikacji interpersonalnej, umiejętności pracy w zespole
- uczy się przyjmować kreatywną postawę wobec zadań i napotykanym problemom
- kształci umiejętności przetwarzania i selekcjonowania danych oraz oceniania ich użyteczności do rozwiązywania konkretnych problemów
- potrafi dokonywać właściwych wyborów, które

stwarzają największe prawdopodobieństwo odniesienia sukcesu

- przyjmuje odpowiedzialność za swoje działania
- wyrabia w sobie nawyk wyznaczania celów krótko- i długoterminowych, uwzględniając warunki gospodarki rynkowej i zmiennego rynku pracy
- przygotowuje się do wyboru dalszego kierunku kształcenia z uwzględnieniem własnych predyspozycji oraz struktury rynku pracy
- widzi życiową użyteczność zarówno poszczególnych przedmiotów nauczania, jak całej edukacji szkolnej.

Realizacja programu **Ekonomia na co dzień** in-

tegruje środowisko uczniów, rodziców, pracowników szkoły i lokalnego środowiska. Tworzy lepsze warunki do efektywnej pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej.

Strona: www.junior.org.pl¹

¹ Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości jest pozarządową organizacją pożytku publicznego, której celem jest przygotowanie dzieci i młodzieży do życia w warunkach gospodarki rynkowej oraz umożliwienie młodym ludziom zdobycia wiedzy i praktycznych umiejętności ułatwiających realizację planów zawodowych